

Na božični večer.

Bila je ostra zima. Krasna jutranja zarija je napovedovala, da bude lep in jasen dan.

„Danes je gotovo hud mraz,“ reko mati svojim otročičem: „kajti vidim, da so vse šipe na oknih zamrznene.“

„Dà, dà, mati ljuba, hud mraz je danes, hud mraz; zebe nas še celo v postelji,“ odgovori Marijca, deklica o trinajstih letih.

To rekši, vstane Marijca, obleče se in otide v kuhinjo, da bi zakurila v peč. Tudi ostali otroci zlezejo zdaj vsak iz svoje posteljice in Anica, po Marijci najstarejša, umije in obleče svoje mlajše bratce in sestrice. Jedva so bili otroci napravljani, takój so se vsuli okolo bolne matere in jo prosili kruha.

Videti je bilo materi, kako težko jej je pri sreji; milo pogleda otroke in jim reče: „Otroci, moji ljubi! večeraj sem vam kupila za poslednjo dvajsetico kruha, danes ga nimam krajcarja pri hiši, zatorej vam tudi kruha dati ne morem. Jaz sem še slabotna ter ne morem iz postelje, da bi si kak krajcar zaslužila. Prosite z menoj ljubega Bogá, da bi nam pomagal; on je dosti bogat in mogočen ter nam lahko pomóre. — Pojdi, Marijca, v mesto; morda naletiš na kacega dobrega človeka, ki bi nam hlebček kruha posodil!“

Marijca, materi na vsako besedo poslušna, takój se napravi in gre v mesto. Vsacega, kogar je srečala, pozdravila je prijazno ter z žalostnim sreeem šla mimo pekárjev, ali nobenega si ni upala prositi za hlebček kruha. Tako idoč, sreča zalo gospó, ki se jej je zdela po vnanej podobi zelo prijazna. To gospó nagovori Marijca, rekoč: „Milostiva gospá! usmilite se uboge družine. Moja mati ležijo bolni domá v postelji; ne morejo nič zaslužiti in moji brateci in sestrice jokajo, ker nimajo kaj jesti. Prosim vas, gospá ljuba, podarite mi nekoliko krajcarjev, da bi kupila kruha lačnim otrokom, ki so domá pri materi.“

Te poslednje besede je izgovorila Marijca s tresočim glasom, in debele solzé so se jej udrle po obledelih licih. Gospa je bila globoko ganena in komaj si je prikrila solzé v oči; milo je pogledala ubogo dekletce in rekla; „Pojdi, dete moje, z menoj, dala ti bodem kruha, da ga neseš materi in svojim lačnim bratcem in sestricam, da ne bodo živeli v pomanjkanji.“

Marijca gre z gospó in ta jej napolni jerbas polhen z jedmi. Od veselja Marijca ni znala, kako bi se zahvalila, poljubila je gospej roko in je hotela oditi. „Počakaj malo,“ reče gospá, „jaz pojdem s teboj, da sama vidim, česa vam je še treba.“

Marijca je peljala gospó v neko oddaljeno predmestje, v nizko, jako ubožno hišo. Ko gospá v hišo stopi, ima podobo največjega siromaštva pred seboj. V postelji je ležala bolna žena, katera se je o prihodu neznane gospe le z veliko težavo nekoliko po konci sklonila; v kotu pri peči je sedelo troje otrok, ki so še vedno jokali in kruha prosili, in poleg matere pri postelji je sedel deček, kacih devet let star, v siromašnej obleki.

Gospá je tolažila otroke, rekoč, da jim je sestra kruha prinesla, in Marijca je takój začela deliti dobre jedi lačnim bratcem in sestricam, ki so zavzeti gledali lepo in prijazno gospo. Tudi za bolno mater je bila tečna juha v jerbasu

pripravljena, katero je uboga žena popila in se takój čutila krepkejšo. Solze veselja in hvaležnosti so se jej udrle po prepadenih licih. Otroci so se v tem najedli in zopet veselo skakali po hiši. Tudi mati se po konci sklone v postelji in reče plemenitej dobrotnici: „Gospá milostiva! Zima je velik sovražnik ubožnim ljudém, posebno pa meni, ubogej vdovi, ki moram petero drobnih otrok preživeti z delom svojih rok. Tisočero naj vam dobri Bog povrne, kar ste danes dobrega storili nam, ubogim sirotam! On vam naj podeli zdravje, srečo in blagoslov, da bi se še večkrat mogli siromaki razveseliti vaših blagodarnih rok.“

Tudi otroci so jecljali svoj „Bog povrni!“ in so drug za drugim poljubovali roko blagej dobrotnici, katera je z ganenim srcem zapustila hišo béde in siromaštva.

Z večera — bil je sveti večer — prinesel je sluga blage dobrotnice zopet polhen jerbas vsakovrstnih jedí. Otroci so z največjo slastjo uživali sladke potice in druge pekarije ter se niso mogli dosti načuditi okusnim jedém, kakeršnih še nikoli niti videli niso. Po večerji so prav pristrčno molili k svetemu détetu Jezuščku ter ga prosili, da bi blagoslovil plemenito gospó, katera jim je noejšni dan toliko veselja naredila. Odmolvši, poležejo vsak v svojo posteljico

in vsacemu se je sanjalo, da vidi sveto dete Jezuščka, sedečega na pregrnenej mizi pod zeleno smrečico. In sveto dete v rajskej svitlobi nagibalo se je k vsacemu posebej, blagobáronice in prinese krasno, z bogatimi darovi nakiteno božično drevesce. In zjutraj rano, ko so zvonovi naznanjali s prijetno ubranimi glasovi najsvetejši praznik vsega leta, praznik rojstva Jezusovega, praznik našega odrešenika, poskočili so otroci iz svojih bornih posteljic in iz vsega grla zavpili: „Mati, o mati! tudi nas ní pozabil Jezušček, tudi k nam je prišel v našo borno hišico, videli smo ga po noči. In glejte, o mati poglejte, koliko lepih stvari nam je prinesel!“ To rekši, hité drug za drugim k zelenej smrečici, ki je bila z nebrojnimi svečicami razsvitljena in se je šibila pod težo lepo rudečih jabolk, češpelj, hrušek, pozlačenih orehov, pomoranč in drugih slaščic, kakeršnih ubožni ljudjé ne zmorejo. In pod smrečico je bilo razpostavljeno toliko lepega blagá, da otroci družega niso želeli, nego samó to, da bi tudi ljuba mati vstali iz postelje in se ž njimi veselili. „Glejte, mati, mojih čevljev!“ zavpije Francek, „in moje lepe rute!“ pristavi Jelčica in tako je našel vsak otrok nekaj, ter takój uganil, kaj je njemu namenjenega. To se zna, da tudi lepih in dragocénih igrač ní manjkalo pod bogatim drevescem. Veselju ní bilo konca ne kraja.

slavljalo jih in jim delilo nebeske darove. O sladke sanje in presladko čutje nedolžnih otrok!

Ko se je noč naredila in so otroci užé pospali, pride še jedenkrat sluga imovite gospé

in prinese krasno, z bogatimi darovi nakiteno božično drevesce. In zjutraj rano, ko so zvonovi naznanjali s prijetno ubranimi glasovi najsvetejši praznik vsega leta, praznik rojstva Jezusovega, praznik našega odrešenika, poskočili so otroci iz svojih bornih posteljic in iz vsega grla zavpili: „Mati, o mati! tudi nas ní pozabil Jezušček, tudi k nam je prišel v našo borno hišico, videli smo ga po noči. In glejte, o mati poglejte, koliko lepih stvari nam je prinesel!“ To rekši, hité drug za drugim k zelenej smrečici, ki je bila z nebrojnimi svečicami razsvitljena in se je šibila pod težo lepo rudečih jabolk, češpelj, hrušek, pozlačenih orehov, pomoranč in drugih slaščic, kakeršnih ubožni ljudjé ne zmorejo. In pod smrečico je bilo razpostavljeno toliko lepega blagá, da otroci družega niso želeli, nego samó to, da bi tudi ljuba mati vstali iz postelje in se ž njimi veselili. „Glejte, mati, mojih čevljev!“ zavpije Francek, „in moje lepe rute!“ pristavi Jelčica in tako je našel vsak otrok nekaj, ter takój uganil, kaj je njemu namenjenega. To se zna, da tudi lepih in dragocénih igrač ní manjkalo pod bogatim drevescem. Veselju ní bilo konca ne kraja.

Bolna mati vse to videč, povzdigne oči k nebesom, zahvali se dobremu Bogu s solzami v očéh za toliko dobroto, da je tudi njej in njenim otrokom napravil na ta sveti dan toliko veselja. „Poklekните otroci,“ dejala je, „in molite z menoj angeljsko pesen: „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudém na zemlji, ki so dobrega srca!“

K. P.

Kalif in pesnik.

(Po H. Overhage-ji spisal J. S-a.)

Svoje dni je živel Kalif, kateremu je bilo večkrat dolg čas, ker ni imel drugega dela, nego jesti, piti, spati — in zdéhati. V svojem življenji je užil užé toliko dobrega, da se mu je vse gabilo, in njegovo srcé je bilo prazno, kakor suha goba. Državna opravila je mesto njega oskrboval vezir, vojaška opravila višji vojskovodja in za pravico sta skrbela Iman in višji Kadi. Lehko se je torej Kalifu zdéhalo, ker ni imel nobenega dela.

Necega dne si je Kalif čas kratil s čitanjem slavospeva, katerega je nek pesnik o njem skoval. Pesnik je bil vse najlepše in vse najboljše v naravi poiskal ter Kalifa s tem okinčal. Primerjal ga je levu po njegovej velikodušnosti, sokolu po bistrournosti, palmi po mogočnosti, minaretam po velikosti in njegovo srcé zakládnicí, polnej zlata in plemenitih biserov. Kalif se je kar čudil samemu sebi, ko je v tem olupševalnem zrcalu gledal samega sebe. Naposled se mu je zdelo, da bi vender utegnulo vse to res biti, kajti mogočni gospodje slišijo po večkrat pretirano hvalo ter se tega takó privadijo, da lahko cele megle kadila prenesó, niti da bi jih glava bolela. Kalifu je bila tedaj pesen všeč, a tudi pesnik je bil zadovoljen, katerega je ukazal poklicati ter mu milostivo dejal: „Izprosi si milost od mene, kakeršno koli hočeš!“

Pesnik: Mogočni vladar vernih, tvoj služabnik je presrečen v žarku tvoje velike milosti! Najsréčnejši pa bodem še le tedaj, če mi blagovoliš prepustiti jednega svojih lovskih psov, da se ž njim zabavljam in kratkočasim.

Kalif: Tvojo prošnjo ti rad izpolnim, ali čudim se tvojej skromnosti.

Pesnik: Prizadeval si bodem delati na to, da se tvoje milosti tudi vrednega izkažem.

Kadar lovskega psa priženó, obliže pes najprej gospodarju roko v znamenje hvaležnosti, potem takisto pozdravi tudi pesnika, ki ga je k sebi poklical.

Na to ga pesnik ves navdušen nagovori: „O prekrasna žival! Tvoji zobjé so beli, kakor sneg na Libanonu, ušesa ti visé, kakor konju grive, lepo pisan si, kakor divji tígér, in tvoj rep je povzdignen, kakor perje na čeladi vojskovodje! O koliko divjačine bova midva nalovila! Kako lepo zabavo bova imela vse dni! Koliko veselja bova uživala na lovu! Vidim užé v duhu jelene, srne, gazele, ki jih bova dobila — najmenj sto glav — ali kako bova midva siromaka vse to domóv spravila? Ti si premajhen in jaz sem preslab, da bi svoj lovski plen domóv znosila. Ko bi pač imela konja ali vsaj mulo, da bi vse to na njo naložila!“

To je bilo Kalifu jako všeč, ker se je pri tem dobro zabavljaj in si čas kratil, zatorej reče: „Če je takó, dobiš tudi konja in mulo.“